

Dol fijner

Midden in de Atlantische Oceaan rijzen toppen van oeroude vulkanen op uit het water: het eilandenrijk van de Azoren. De zee rond deze archipel bruist van leven, waaronder veel dolfijnen en walvissen. Een van die eilanden, Sao Miguel, was vroeger een uitvalsbasis voor de walvisvangst. Nu zijn de traanfabrieken vervallen tot ruïnes, maar de zeezoogdieren vormen opnieuw een bron van inkomsten voor sommige bewoners. Zij organiseren excursies om dolfijnen en walvissen van nabij te observeren, een heel wat minder destructieve manier om met deze dieren om te gaan!

De organisatie Espaco Telassa, 'Zoute ruimte', is opgezet door biologen. Van te voren krijg ik met negen andere belangstellenden voorlichting over de leefwijze, het gedrag en de bescherming van dolfijnen en walvissen, alsmede instructies hoe we met deze dieren moeten omgaan zonder ze te verontrusten. Een boot mag bijvoorbeeld slechts korte tijd een bepaalde school volgen om hun natuurlijke gedrag niet te verstoren. We kunnen ook in het water kennis maken met dolfijnen, maar moeten geen al te hoge verwachtingen koesteren over de aaibaarheid van de dieren. Slechts zelden benaderen ze mensen, want dolfijnen passeren hier hoofdzakelijk op de trek naar rijke voedselgronden. Van deze biologen een nuchtere benadering, geen verheven taal over de spirituele en helende krachten van wonderdieren.

We gaan aan boord van een robuuste rubberboot, maar eenmaal buiten de havenkom is het slechts een notendopje op het klotsende ruime sop. Na een half uur ontwaart de bootsman ver weg een dwarrelende groep vogels, reden om zijn steven in die richting te wenden. Het zijn pijlstormvogels die afkomen op foeragerende dolfijnen omdat vissen dan dicht onder de oppervlakte komen en een gemakkelijke prooi vormen. Even later worden we omringd door een zwerm zweefkunstenaars en een school dartele dolfijnen. Ze spelen waterkrijgertje, buitelen over elkaar heen, springen meters de lucht in, surfen op de boeggolven van de boot. De uitbundigheid van de dolfijnen werkt aanstekelijk. Wat een krachtige levensvreugde stralen deze dieren uit! Ik voel een vrolijke tinteling in mijn eigen lijf. Nee, het leven is vast niet zo serieus bedoeld als ik mezelf vaak wijs maak. Ik verlang ernaar om mee te spelen, mee te delen in hun hier en nu.

We kruisen het waterpad van veel meer dolfijnen. Dan mag ik me met een snorkel in de lauwe oceaan te laten glijden. Vier grote, grijze dolfijnen passeren rakelings, onbevreesd, zonder acht op me te slaan. Onder mij de peilloze blauwe diepte van de oceaan. Daar schieten grijze schimmen door scholen zilver blinkende vissen; dolfijnen op jacht. Ik hoor ze ademen, zuchten, zingen. Ik ben een van hen, deelgenoot van hun onderwaterwereld.

De dolfijnen hebben me geraakt, al hebben ze me niet aangeraakt. Alleen al omdat het de enige wilde zoogdieren zijn die mensen niet vrezen, maar ze daarentegen met speels gemak welkom heten in hun domein. Is dit de helende invloed van dolfijnen waarover velen spreken? Of is er meer? Voor mij is het in ieder geval genoeg om intens van deze dieren te houden.

Eef Arnolds

De tekst is eerder verschenen in het tijdschrift Jonas 93. 2005.